

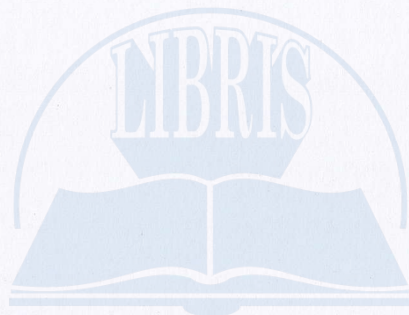
Christopher Isherwood (1904-1986) este unul dintre cei mai importanți scriitori britanici ai secolului XX. Născut în Anglia, în apropiere de Manchester, a locuit în Berlin între 1929-1933, emigrând apoi în Statele Unite. Îl cunoaște în 1953 pe tânărul Don Bachardy, cu care are o relație de lungă durată, până la moarte. A scris peste douăzeci de cărți și a fost unul dintre cei mai implicați autori în mișcarea pentru drepturile homosexualilor.

**Christopher
Isherwood**

Un bărbat la singular

Traducere din
limba engleză
de Iulia Pomagă

ISBN 978-606-710-330-7
Traducere: Cristian Vlad
Copertă: Alexandru Das
Ilustrația copertei: Mircea Pop

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

INHERWOOD, CHRISTOPHER

Un bărbat la singular / Christopher Inherwood
Buc. : Editura Punct, 2016. 208 p.

ISBN 978-606-710-330-7

I. Punct, Editura (Buc.).

II. 191-192 p.

Christopher Inherwood

A Single Man

Copyright © Christopher Inherwood, 1964

All rights reserved.

© Editura PUNCT, 2016, pentru drepturile de traducere

Trezitul din somn începe prin a spune *sunt* și *acum*. Cel care se trezește mai stă apoi o vreme întins și privește fix în tavan și undeva adânc în sine până ce-l recunoaște pe *eu*, și astfel deduce *eu sunt, eu sunt acum*. Urmează *aici*, și asta e cel puțin liniștitor, pentru că *aici*, în dimineața asta, e unde se aștepta să fie: în locul numit *acasă*.

Dar *acum* nu e pur și simplu *acum*. *Acum* este în același timp o crudă aducere aminte: a trecut o zi întreagă de ieri, a trecut un an întreg de anul trecut. Fiecare *acum* este etichetat cu propria-i dată, făcând toate celelalte *acum*-uri trecute să fie învechite, până când, mai devreme sau mai târziu, poate, nu, nu poate, destul de sigur: o să vină.

Teama ciupește nervul vag. O retragere bolnăvicioasă din fața a ceea ce-l așteaptă acolo undeva, mort înaintea sa.

Dar între timp, cortexul, neîndurătorul instaurator al disciplinei, și-a reluat locul la pupitrul de comandă și a început să testeze comenzile, una câte una: picioarele se întind, șalele se arcuiesc, degetele se încleștează și se relaxează. Și acum, prin întregul sistem de intercomunicație se emite primul ordin general al zilei: SUS.

Ascultător, corpul se ridică din pat – crispându-se din cauza junghiurilor cauzate de artrită în

degetele mari de la mâini și în genunchiul stâng, ușor îngreșat din cauza pilorului spastic – se duce dezbrăcat, târșâindu-și picioarele, în baie, unde își golește vezica și se cântărește: tot puțin peste 68 de kilograme are, în ciuda exercițiilor chinuitoare de la sală! Apoi se așază în fața oglinzii.

Ceea ce vede nu este tocmai un chip, ci mai degrabă expresia unei situații neplăcute. Uite ce și-a făcut, uite dezastrul pe care a reușit să și-l cauzeze într-un fel sau altul pe parcursul celor cincizeci și opt de ani ai lui: manifestat printr-o privire fixă mohorâtă, hărțuită, un nas aspru, o gură trasă în jos de colțuri într-o grimasă cauzată parcă de amărăciunea propriilor toxine, obraji căzuți din ancorele mușchilor, un gât flasc străbătut de mici pliuri zbârcite. Privirea hărțuită seamănă cu cea a unui înotător sau maratonist mort de oboseală; cu toate astea, nu se pune problema să se oprească. Creatura pe care o privim se va zbate și se va tot zbate până când va cădea epuizată. Și asta nu pentru că ar avea ceva eroic în sine. Pur și simplu nu-și poate imagina o alternativă.

Uitându-se fix în oglindă, la nesfârșit, vede pe propriu-i chip multe alte chipuri – chipul copilului, al băiatului, al tânărului, al bărbatului între două vârste –, toate încă prezente, conservate ca niște fosile în straturi suprapuse, și, asemenea fosilelor, moarte. Mesajul lor către această creatură vie aflată pe moarte este: Privește-ne – noi am murit – de ce ți-ar fi teamă?

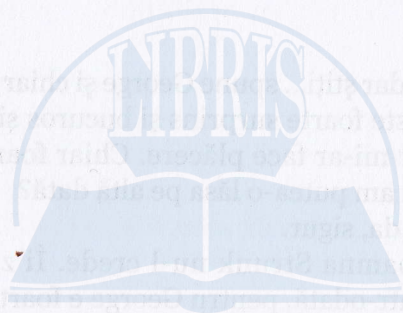
Răspunsul lui este: Dar asta s-a întâmplat așa treptat, așa de ușor. *Mi-e teamă să nu fiu grăbit.*

Continuă să se uite fix în oglindă. Buzele i se întredeschid. Începe să respire pe gură. Până când cortexul îi ordonă nerăbdător să se spele, să se

bărbierească, să se piaptăne. Goliciunea trebuie acoperită. Trebuie să își pună haine pentru că va ieși afară, în lumea celorlalți; iar aceștia trebuie să-l poată identifica. Comportamentul lui trebuie să fie acceptabil în fața lor.

Ascultător, se spală, se bărbierește, se piaptână, pentru că acceptă responsabilitățile pe care le are față de ceilalți. Ba chiar se bucură că are un loc printre ei. Știe ce se așteaptă de la sine.

Își știe numele. Îl cheamă George.

Charlotte locuiește pe Soledad Way, o străduță îngustă, în pantă, care seara e atât de ticsită de mașini pe ambele părți, încât doi șoferi abia se pot strecura unul pe lângă celălalt. Dacă ajungi după ce se întorc cu toții acasă de la serviciu, probabil o să trebuiască să-ți lași mașina destul de departe, la poalele dealului. Dar pentru George nu e nici o problemă, pentru că poate să ajungă pe jos de la el de-acasă la Charley în mai puțin de cinci minute.

Casa ei e în vârful dealului, la capătul celor trei rânduri de trepte rustice din lemn, deformate, șaptezeci și cinci cu totul. Jos, la nivelul străzii, e o baracă păraginită care ar trebui să fie garaj. Charley o ține ticsită până-n tavan cu valize ponosite și lăzi pline cu tot felul de prostii inutile. Jim zicea că își ține garajul blocat ca să nu poată să-și ia mașină. În orice caz, Charley refuză categoric să învețe să conducă. Dacă trebuie să meargă undeva și nu se oferă nimeni s-o conducă, păi atunci, asta e, nu se poate duce. Dar vecinii o ajută mai mereu; i-a intimidat și vrăjit cu desăvârșire cu aerul britanic de care și George știe atât de bine să se folosească, deși el abordează lucrurile diferit.

Casa vecină cu cea a lui Charlotte e la nivelul străzii. Pe măsură ce începi să urci treptele, ai o priveliște destul de intimă a dezordinei domestice

prin fereastra de la baie (trebuie să recunoaștem cu sinceritate că Soledad se află pe o treaptă socială inferioară față de Camphor Tree Lane): o cadă deasupra căreia stau atârnat scutece și lenjerie intimă, un irigator atârnat pe țeava de la duș, un șarpe de instalator pe podea. Nu e prin preajmă nici unul dintre copiii vecinilor, dar se vede cum dincolo de casa lor dealul a fost călcat în picioare și transformat într-o suprafață întărită și alunecoasă pe care nu mai cresc decât cactușii. În vârful pantei e o drăcie ca o spânzurătoare, de care atârna un coș de baschet.

Partea de deal care îi aparține lui Charlotte poate fi descrisă ca o grădină. Este terasată și câțiva dintre trandafirii care cresc acolo au înflorit. Dar, din păcate, au fost neglijați; când Charley e într-una din stările ei depresive, chiar și bieteile plante trebuie să sufere. Trandafirii au fost lăsați să ajungă un hățiş de lăstari țepoși, cu o mulțime de buruieni printre ei.

George urcă încet, pe îndelete. (Numai celor foarte tineri nu le e rușine să ajungă gâfâind.) Scările astea în aer liber sunt o caracteristică a cartierului. Pe unele trepte mai sunt încă vizibile anunțurile originale pictate de coloniștii boemi, adresate, aparent, oaspeților care se cocoțau aici beți, pe coate și genunchi: Sus și tare. Mereu puternic. Nu prea ești în formă, amice. Hei, nu poți să mori *aici*! Nu-i așa că e ca-n *rai*?

Scările au devenit instrumentul răzbunării postume a coloniștilor asupra celor ce i-au înlocuit, asupra gospodinilor moderne – pentru că sfidează toate aparatele care ușurează treburile casnice. În lipsa unei macarale uriașe, nu există absolut nici o altă modalitate de a aduce ceva aici sus în afară

de a o căra cu mâinile. Frigiderul, cuptorul, cada și toate obiectele de mobilier au fost împinse și târâte până la casa lui Charley de bărbați puternici care înjurau cumplit. Care apoi au trântit un tarif uriaș în plus și au așteptat un bacșiș triplu.

Când se apropie de vârf, Charlie iese din casă. L-a pândit, ca de obicei, fiindu-i teamă, fără în-doială, ca nu cumva să se răzgândească în ultimul moment. Se întâlnesc pe veranda de lemn minusculă și nesigură din fața ușii de la intrare și se îmbrățișează. George îi simte corpul moale și voinic lipindu-se de al lui. Apoi, brusc, ea îl eliberează din îmbrățișare cu o bătaie pe umăr ingenioasă, atât cât să-i arate că nu o să exagereze cu manifestarea afecțiunii; știe când prea mult e prea mult.

— Haide înăuntru, îi spune.

Înainte să o urmeze în casă, George aruncă o privire peste valea micuță până la stâlpii de iluminat de pe alea de unde începe plaja și oceanul întunecat, nevăzut. E o noapte blândă, fără vânt, cu dâre de ceață care se ridică dinspre ocean și întunecă luminile caselor de mai jos. De-aici de pe verandă, când ceața e densă, nu mai poți vedea deloc casele, iar luminile sunt doar niște pete și cuibul lui Charlotte pare minunat de retras de orice altceva de pe lumea asta.

E o cutie simplă paralelipipedică, una dintre casele acelea prefabricate construite după război. În ziare au apărut articole entuziaste despre ele, au fost aclamate drept casele viitorului; dar nu au prins. Podeaua livingului este acoperită cu tatami și arată puțin cam prea mult ca un magazin de cadouri cu specific oriental. Un felinar de ceainărie lângă ușă, clopoței de vânt la ferestre, un zmeu uriaș în formă de pește, din hârtie roșie, prins pe

perete. Două stampe: un tigru japonez mârâind un vultur (american?) în picaj; un zeu stând sub un copac, cu șase fire de păr lungi de aproape șase metri crescându-i din bărbie. Trei canapele joase pe care sunt împrăștiate pernuțe vesele de mătase, prea mici pentru a putea fi folosite în vreun scop util, dar numai bune de aruncat după cineva.

— Ah, abia acum îmi dau seama că miroase teribil a mâncare aici! exclamă Charlotte.

Cu siguranță miroase. George îi răspunde politicos că e un miros delicios și că îi face poftă.

— De fapt, am încercat un nou tip de tocană. M-am inspirat dintr-un ghid de călătorie nemaipomenit pe care mi l-a adus Myrna Custer – despre Borneo. Numai că autorul devine ușor cam vag, așa că a trebuit să improvizez puțin. Adică nu spune pe față, dar bănuiesc că ar trebui să se folosească carne de om. Am folosit resturi dintr-o bucată de carne...

E mult mai tânără decât George – o să împlinească patruzeci și cinci de ani la următoarea aniversare –, dar deja, la fel ca el, e o supraviețuitoare. Dă dovadă de încăpățânarea tipică a supraviețuitorului. Dacă e să o judecăm după fotografii, a fost corespunzător de drăguță atâta timp cât ochii ei mari și cenușii s-au potrivit cu pielea fină, de o nuanță tinerească. Acum bieții ei obraji sunt umflați și roșii, iar părul, care cândva probabil că îi încadra încântător chipul, e cam neîngrijit. Cu toate astea, nu a renunțat. Hainele ei sunt de o îndrăzneală grotescă, nesăbuită, dar adorabilă: o bluză țărănească brodată, în culori îndrăznețe, roșu, galben și violet, cu mânecile suflecate până la coate; o fustă *gipsy* mexicană care arată de parcă s-ar fi înfășurat într-o pătură, cu o centură de cowboy cu

încrustații de argint, care doar îi subliniază lipsa formelor. Oh, și dacă chiar trebuie să poarte sandale pe piciorul gol, de ce nu-și dă cu oja unghiile de la picioare? (Poate că aici se face simțit un puritanism încă stăruitor de clasă de mijloc din Midlands.) Jim i-a spus odată în glumă despre o ținută asemănătoare: „Văd că ai adoptat costumul nostru național, Charley.” Ea a râs, câtuși de puțin jignită, dar nu s-a prins. Nici până acum nu s-a prins. Asta este ideea ei despre o ținută lejeră în California, și sincer nu-și dă seama că se îmbracă total diferit de doamna Peabody de alături.

— Ți-am spus, Geo? Nu, sunt sigură că nu ți-am spus. Am luat deja două hotărâri de Anul Nou – doar că intră în vigoare de pe acum. Prima este că o să recunosc că detest bourbonul. (Pronunță bourbon ca pe numele dinastiei, nu ca pe băutură.) M-am prefăcut că-mi place, de când am venit în țara asta – numai pentru că îi plăcea lui Buddy. Dar hai să recunoaștem, pe cine păcălesc *acum*?

Îi zâmbeste lui George foarte luminoasă și cu-rajoasă, asigurându-l că acesta nu e un preludiu la un atac de Buddy-depresie, apoi continuă imediat:

— Cealaltă hotărâre este că o să încetez să neg că acuzația aceea revoltătoare e adevărată: Femeile într-adevăr amestecă băuturi prea tari, la dracu! Bănuiesc că asta face parte din dorința de a face pe plac. Așa că să începem de pe acum noul regim, ce zici? Vino și pregătește-ți ceva de băut, și pentru mine – o să vreau o vodcă tonică, te rog.

Evident, a mai băut deja vreo câteva. Îi tremură mâinile când își aprinde o țigară. (Scrumiera indoneziană e plină, ca de obicei, de chiștoace însemnate cu urme de ruj.) Apoi deschide drumul spre bucătărie cu mersul ei ciudat ușor săltat, care

e aproape un șchiopătat, sugerând artrită și dificultățile care apar odată cu ea.

— A fost foarte drăguț din partea ta să vii în seara asta, George.

El zâmbeste așa cum se cuvine, fără să spună nimic.

— Ai renunțat la cealaltă întâlnire, nu?

— Nu! Ți-am spus la telefon – oamenii ăștia au anulat în ultimul moment...

— Oh, Geo, termină! Știi, câteodată mă gândesc la tine, cum de fiecare dată când faci un gest drăguț, te rușinezi după aceea. Știai foarte bine că ți-ai anulat întâlnirea. Puteam să jur că-mi torni gogoși din clipa în care ai deschis gura! Noi doi nu putem umbla cu cioara vopsită unul față de celălalt. Mi-am dat seama de asta acum multă vreme. Tu nu – după atâția ani?

— Ar fi trebuit, cu siguranță, îi dă el dreptate zâmbind, în timp ce se gândește ce nonsens absurd și universal acceptat este faptul că se presupune că cei mai buni prieteni trebuie să fie cei care te înțeleg cel mai bine.

De parcă nu ar fi deja prea multă înțelegere pe lumea asta; mai presus de orice, este înțelegerea dintre îndrăgostiți, celebrată în cântece și povești, care de fapt este o asemenea tortură încât nu există nici o pereche care să o poată suporta fără despărțiri sau certuri frecvente. Draga de Charley, se gândește el în timp ce pregătește băuturile în bucătăria dezordonată și nu tocmai curată, cum aș fi rezistat în ultimii trei ani fără minunata ta lipsă de intuiție? De câte ori, când eu și Jim ne certaserăm și veneam în vizită la tine – îmbufnați, evitându-ne privirile, vorbind unul cu celălalt doar